

Yttrande

2017-03-07

Regeringskansliet
Finansdepartementet

dnr Fi 2016/04014/K

Välfärdsutredningens betänkande Ordning och reda i välfärden (SOU 2016:78)

Sammanfattning

Sveriges Offentliga inköpare (SOI) får härmed yttra sig över rubricerad betänkande från Välfärdsutredningen.

Sveriges Offentliga Inköpare (SOI) avgränsar sitt remissvar till att endast beröra de delar som rör förändringar i upphandlingslagstiftningen och tar inte ställning till om en begränsning av vinster i välfärden bör införas.

SOI avstyrker förslaget att endast företag med särskilt tillstånd ska få ta emot offentlig finansiering.

SOI är positiv till utredningens förslag då den förordar en reglering som utnyttjar möjligheten att vara mindre restriktiv då dessa delar inte omfattas av det direktivstyrda området.

SOI tillstyrker förslaget att välfärdstjänster som understiger tröskelvärdet ska undantas från upphandlingsreglerna samt att det införs en mer flexibel reglering avseende upphandlingar vars värden överstiger tröskelvärdet.

SOI har inga invändningar mot förslaget att lagen om valfrihetssystem (LOV) ersätts av ny lag utan koppling till upphandlingsreglerna.

Endast företag med särskilt tillstånd ska få ta emot offentlig finansiering

Utredningen föreslår att endast juridiska personer som har särskilt tillstånd ska få ta emot offentlig finansiering inom välfärdssektorn. Kravet kommer att omfatta bl. a. fristående förskolor och skolor, hemtjänst, hem för vård eller boende (HVB), boende för äldre, assistans och annan verksamhet för funktionshindrade samt all typ av hälso- och sjukvård. Tillståndet att ta emot offentlig finansiering ska endast ges till företag och organisationer som kan visa att offentliga medel, utöver ett tillåtet rörelseresultat, kommer att gå till den verksamhet de är avsedda för.

SOI avstyrker förslaget.

SOI anser att kravet på tillstånd skulle kunna minska antalet företag som kan och vill leverera välfärdstjänster med offentlig finansiering. Tillståndsplikten kommer också bli svår att upprätthålla i praktiken eftersom det med stor sannolikhet kommer uppkomma behov som inte kan förutses och offentliga myndigheter snabbt behöver kunna utnyttja privata företags kompetens eller kapacitet.

Undantag från LOU för välfärdstjänster vars värde understiger tröskelvärdet.

Utredningen föreslår att upphandling av välfärdstjänster vars värde understiger 750 000 euro och som inte har ett gränsoverskridande intresse inte ska omfattas av LOU

SOI ställer sig bakom förslaget.

SOI är positiva till förslaget att Upphandlingsmyndigheten får i uppdrag att ta fram vägledning i frågan då det för de upphandlande myndigheterna kan bli svåra och komplext att göra sådana bedömningar.

Nytt kapitel i LOU för välfärdstjänster över tröskelvärdet

Utredningen föreslår att upphandlingar av välfärdstjänster vars värde överstiger 750 000 euro ska regleras i ett nytt kapitel i LOU.

SOI tillstyrker förslaget och anser att detta kommer att innebära en flexibilitet som till skillnad från nuläget kan ha sin utgångspunkt i de grundläggande principerna och innebära att upphandlingarna bättre kan anpassas för att uppnå målen med upphandlingen. Dock är det viktigt att det blir tydligt vilka regler som ska tillämpas i en aktuell upphandling. Förändringen ställer också högre krav på de upphandlande myndigheternas interna processer.

SOI ställer sig bakom förslaget att upphandlingsmyndigheten får i uppdrag att analysera och beskriva utrymmet för upphandlande myndigheter att beakta särskilda behov av välfärdstjänster.

Utredningen framhåller att förslaget innebär att det ska vara möjligt att ingå ramavtal utan beaktande av den tidsgräns på fyra år som gäller enligt huvudregeln i upphandlingslagstiftningen.

SOI ställer sig bakom förslaget. Vid upphandling av dessa tjänster finns ett stort behov av flexibilitet. Långa avtalsstider kan vissa fall vara nödvändigt med hänsyn till brukarnas/patienternas behov, tjänstens karaktär, investeringskostnader eller andra relevanta omständigheter.

SOI ser vissa praktiska problem med förslaget att välja förfarande fritt då de upphandlingssystem som finns på marknaden måste ge utrymme för detta för att det ska bli hanterbart.

Reserverad upphandling

Utredningen föreslår att det, i det föreslagna kapitlet i LOU får upphandling av välfärdstjänster över tröskelvärdena, införs en bestämmelse som gör det möjligt att under vissa förutsättningar reservera upphandlingar för organisationer som bl. a. återinvesterar eventuell vinst i verksamheten.

SOI tar inte ställning till förslag i sak men ser att det kan uppstå problem vad gäller kontroll och uppföljning då det inte tydligt framgår av utredningen hur det praktiskt skall hanteras.

En ny lag om valfrihetsystem

Utredningen föreslår att lagen om valfrihetssystem (LOV) ersätts av en ny lag som inte är kopplad till upphandlingslagstiftningen utan istället följer svenska förvaltningsrättsliga principerna. SOI tillstyrker förslaget men anser att tillämpningsområdet borde utvidgas till att även omfatta vuxenutbildningstjänster.

Idéburet offentligt partnerskap

Utredningen bedömer att Idéburna offentliga partnerskap (IOP) som samverkansform mellan det offentliga och den idéburna sektorn underlättar för idéburna aktörer att utvecklas, och att möjligheterna att ingå sådana partnerskap ökar genom det undantag i den nya LOU som utredningen föreslår. Utredningen menar dock att det finns en rad juridiska frågeställningar kopplade till möjligheten att ingå ett IOP. Utredningen föreslår därför att Upphandlingsmyndigheten och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCEF) ges i uppdrag att gemensamt utarbeta en vägledning för hur samverkan mellan det offentliga och idéburna organisationer kan utvecklas genom att ingående av idéburna offentliga partnerskap.

SOI ställer sig bakom förslaget men hade hoppats på att utredningen belyst denna fråga närmare och kommit med något konkret förslag. Detta är komplexa frågor och behöver belysas ytterligare för att ge tydlig vägledning till de upphandlande myndigheterna.

Sveriges Offentliga Inköpare

Emma Breheim
Ordförande